

Second International Conference on Management and Development Culture
راهبردهای مقابله با رانت خواری از منظر نظام حکومتی حضرت علی (علیه السلام)

مهرانگیز ظهرابی¹، ولی اله مولوی²، عبدالرضا خواجه میری شاد³

1 دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه تربیت مدرس، ایران

2 کارشناسی ارشد، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه ایلام، ایران

3 کارشناسی ارشد، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه ایلام، ایران

چکیده

راهبردها و سازوکارهای مبارزه با انواع فساد در نظام اداری و اجرایی دولت همواره به عنوان یکی از مسائل اساسی کشورها و جوامع موردنظر بوده است. رانت خواری و بهره‌گیری از برخی امتیازهای ویژه، که هیچ گونه ارتباطی با شایستگی‌های ذاتی و استعدادهای فردی ندارد، از جمله‌ی مهم‌ترین مصادیق و نمونه‌های فساد در بدنه و نظام اجرایی حکومت‌هاست که بروز و پیدایش آن، آسیب‌ها و آثار مخرب اقتصادی و اجتماعی فراوانی در پی خواهد داشت. در در سیره و سبک حکومتی امیر مؤمنان، حضرت علی (ع) این مسأله مورد توجه ویژه قرار گرفته است و حجم قابل توجهی از دستورات و سفارشات آن حضرت به مسئولان و کارگزاران حکومتی به این موضوع و ابعاد آن مرتبط می‌باشد. لذا، در تحقیق حاضر با استنباط و بهره‌گیری از روایات و متون دینی راهکارها و راهبردهای مقابله و مبارزه با این چالش مورد بررسی قرار گرفته است. و روشن گردید که در نظام حکومتی حضرت علی (ع) با سیاست‌گذاری و اجرای اقدامات و تدابیری از جمله: برکناری نیروهای فاسد و نالایق، جلوگیری از فساد استخدامی، تقویت خودکنترلی و تقوای کاری، نظارت دقیق بر مسئولان، شفافیت در میزان دارایی، تأمین امور معیشتی و رفاهی مسئولان و برخورد قاطع و مجازات مفسدان، سیستم حکومتی کارآمدی برای جلوگیری و مبارزه با این نوع فساد پایه‌گذاری و اجرا گردید که می‌تواند الگوی مناسبی برای برنامه‌ریزی، کنترل و کاهش این گونه جرایم در دستگاه اجرایی نظام جمهوری اسلامی باشد و برای حل و مقابله‌ی صحیح، به آن رجوع نمود و با الگوگیری از آن، به مقابله و حل این گونه معضلات پرداخت.

واژه‌های کلیدی: رانت‌خواری، فساد اداری و اجرایی، مفاسد اقتصادی، حکومت علوی (ع).